СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XCIV. Ч. 67. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-го КВІТНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 9, 1987 No. 67. VOL. XCIV.

РАДА УПЦ ПРОГОЛОСИЛА ПЛЯНИ СВЯТКУВАНЬ ТИСЯЧОЛІТТЯ

С. Бавнд Брук, Н.Дж. (Митрополича Канцелярія). — Рада Митрополії Української Православної Церкви в ЗСА на ii сесії, що відбулася 25-27-го лютого ц.р., зробила ряд рішень, які відносяться до відзначення Тисячоліття Хрищення України:

Черговий Собор Церкви рішено відбути в 1988 році, точна дата якого буде визначена Митрополитом Мстиславом ще в цьому році. Цей Собор буде тісно пов'язаний з програмою відзначення річниці Тисячоліття в 1988 році.

Рада Митрополії схвалила рекомендацію Архиєпископа Константина, щоб час від 14-го серпня 1987 року до 15-го серпня 1988 року вважати за Святий Ювілейний Рік, з тим, щоб головні церковні урочистості з цього приводу в ЗСА відбулися тут в Оселі св. Апостола Андрея Первозванного;

Рада Митрополії схвалила подбати, щоб запляновані для відзначення Тисячоліття видання вийшли з друку ще перед 1-им липня 1988 року. Особливо торкається це чергового тому Історії УПЦеркви І. Власовського в англійській мові та збірника статтей протопресвітера Д. Бурка;

Дату відслонення і посвячення пам'ятника княгині Ользі визначено на неділю, 16-го серпня 1987 року, як найближчу до дня хрищення України (14-го серпня), коли УПЦерква відзначує щороку цю подію. Згідно з рішенням Владики Митрополита Мстислава, патронатом над цим урочистим святом обійме Об'єднання Сестрицтв УПЦеркви в ЗСА, яке подбає про масову участь у цій надзвичайній урочистості українського жіноцтва не тільки в ЗСА і Канаді, але й з інших країн українського поселення у вільному світі.

Крім того, Митрополит Мстислав висловив побажання, щоб під час усіх урочистостей на протязі всього ювілейного року українське православне жіноцтво було зодягнене у стрій, проєкт якого був би зроблений українськими мистцями за історичними зразками.

НІМЕЦЬКИЙ ІСТОРИК НІКОЛИ НЕ БАЧИВ ПОДІБНОГО ДО ВИКАЗКИ І. ДЕМ'ЯНЮКА ДОКУМЕНТУ

В. ШЕФЛЄР ВИЗНАЄ АВТЕНТИЧНІСТЬ, ПОМИМО НАЯВНИХ ПОМИЛОК НА ВИКАЗЦІ

Єрусалим, Ізраїль (АНЧЕЙН, тел.). — Вольфганг Шефлєр, німецький історик і свідок прокуратури тут на процесі Івана Дем'янюка, заявив у вівторок, 7-го квітня ц.р., що виказка І. Дем'янюка, що її передали з СССР американцем Армандом Гаммером, є з історичної точки погляду автентичною, хоч він ніколи подібного докуемету не бачив. Як відомо, це також ствердила раніше німкеня — прокуратор Ґельґе Ґрабіц.

Прокуратура того дня представила ряд документів різних вартових, як доказ, що на тих виказках і заявах льояльности були помилки і в друку, і у вибитому на машинці тексті. Цим прокуратура старалася оправдати помилки на здогадній виказці І. Дем'янюка.

І так прокуратор Міхаель Шакед предложив В. Шефлерові до прегляду документи таких вартових: Райса, Свідерекого, Якоба Унрав, Суслова, Суклікова, Дімітрієва, Крістеша, Шішаєва, Чернявського і Доценка. З тих прізвищ тільки два останні можна кваліфікувати як українські, хоч мова постійно йде про „українських вартових".

Прокуратура подала приклад документів вартового Райса: на його виказці з 4-го квітня 1940 року його висота подана як 1 м. 79 см., а інший його документ з 2-го січня 1942 року виказує його ріст як 1 м. 70 см. Ці виказки були дуплікатами, бо вартові погубили свої перші виказки — твердив Шакед. Тому командант табору в Травніках Карль Штрайбель писав листа до Штутгофу чи інших місцевостей Люблинської губернії, щоб їм видали нові виказки. У протокол також включено заяви вартових про те, що вони погубили виказки.

В. Шефлєр сказав, що помилки на виказках — допускаємі, бо форми друкувались у місцевих друкарнях, а також машинки до писання були старі і можливо польські, а не німецькі. Тим він пояснив брак німецької букви „с" і заступлення її буквою „s", чи кінцевої букви „t" на виказці І. Дем'янюка.

Проти предложення копій документів протестував оборонець І. Дем'янюка Марк О'Коннор, зокрема проти документів з Польщі і з СССР, бо вони не мають поданого джерела, дат коли знайдено та в яких архівах вони є.

Це відноситься також до виказки І. Дем'янюка, на якій немає дати видачі, ані дати видачі одягу за підписом есеса Тайфеля. Печатка на тій виказці не сходиться, а в друку і в машинці нема вживаного в ті часи німецького подвійного „S".

Виказки інших вартових, які предложила прокуратура, зовсім відмінні від виказки І. Дем'янюка, яка є єдиним того рода документом у світі.

М. О'Коннор також запротестував проти внесення виказки, бо не подано джерела, з якого вона походить, реєстраційного числа архіву, дати і місце її знайдення тощо, як теж твердження вже другого свідка, що подібного документу у світі нема. Але суддя Дов Лєвін сказав, що в історичному сенсі про виказку можна говорити, а про її автентичність буде мова під час свідченя експертів від документів, а не історика.

В. Шефлєр закінчив свої свідчення заявою, що в контексті історичних подій і виказки, і помилки на ній „автентичні".

На процесі у вівторок був присутній архівар Вілліям Турчин, який передав знайдені ним листи нацистських злочинців оборонцям і який відтак виїжджає до Берліну з метою перевірити нові дані в німецьких архівах.

У середу, 8-го квітня, оборона мала перепитувати В. Шефлєра.

ТРУДНОЩІ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ ІСНУЮТЬ ТАКОЖ В АРҐЕНТИНІ

Буенос Айрес, Арґентина. — У зв'язку з візитою Папи Івана Павла II до трьох латиноамериканських держав — Уруґваю, Чіле і Арґентини — в кожній з цих країн виходили на денне світло в першу чергу труднощі Католицької Церкви з якими вона мусить змагатися не так за саму екзистенцію, як за права її вірних, як, наприклад в Чіле де права людини є дуже обмежені військовою хунтою президента Авґуста Піночета.

В Арґентині самі католицькі єпископи тієї країни, принаймні деякі з них, вирішили піднести перед Папою на повну ширину проблеми з якими зустрічається Церква і з якими, на їхню думку треба боротися. Не завжди Катоилицька Церква, не зважаючи на заклики Святішого Отця і його політики оборони людських прав і заступства за найбіднішу верству населення, допомогала тим, що такої допомоги конечно потребують. Єпископи пригадали Папі „брудну війну" в Арґентині в половині 1970 років, коли пануюча верства, за підтримкою тодішнього уряду військової хунти на совісті якої є тисячі жертв, знущалася над бідними і упослідженими. Люди зникали кожної ночі і деякі родини ще й досі не довідались де поділися їхні рідні. Принаймні 9,000 осіб пропали тоді без вістей, припускають, що вони були замордовані режимом, або ревалізуючими між собою екстремістськими політичними партіями. У ті страшні часи, — заявили єпископи Папі, — релятивно консервативна Католицька Церква в Арґентині не завжди ставала в обороні покривджених, переслідуваних, бідних та інших груп, які такої допомоги в тому часі дуже потребували.

Папа спокійно вислухав жалі арґентинських єпископів, але не давав жадної відповіді, хоч деякі жалі були висловлені єпископами публічно, оплескувані великою масою народу. Церковні спостерігачі кажуть, що Апостольський Престіл ніколи не займав становища публічно і тому треба очікувати, що частинну відповідь арґентинська ієрархія отримає під час спеціяльної наради єпископату з Папою, запляновані в останньому дні перебування його в Арґентині.

В загальному візита Папи в Арґентині проходить спокійно і достойно. Сотні тисяч вірних вже мали нагоду чути його глибокі повчаючі проповіді, а інші очікують ще на приїзд Папи до їхніх місцевостей. Як і у двох попередніх країнах, Папа прийняв на окремих авдієнціях групу індіян, лідерів опозиційних до уряду політичних партій, представників селян, речників арґентинської бідноти і, очевидно, відбув окрему нараду з представниками уряду порезидента Рауля Альфонсіна.

На Конференції в Оттаві заторкнено питання української мови

Оттава (ОУПС). — Тут у приміщеннях федерального конференційного осередку відбулася в днях 26-27-го березня передбачена новим конституційним актом із 1982 року всеканадська конференція федеральних, провінційних і тубільних представників для вирішення справи автономії абориґенів Канади: індійців, інуїтів (ескімосів) та метисів.

Від участи в конференції відмовився Квебек, бо його уряд не підписував конституційного акту з 1982 року. З уваги на велику розбіжність думок, брак прецизности в з'ясуванні основних проблем та непоступливість партнерів конференція не дала задовільних вислідів, хоч у загальному переважала думка про конечність признання автохтонам Канади право на самовизначення, а тим самим на автономію.

З українців Канади в конференції взяв участь міністер справедливости Рамон (Рей) Гнатишин, права рука прем'єр-міністра Браєна Малруні в конституційних справах; разом із іншими членами кабінету він признав право канадських абориґенів на самоврядування, запевнив, що включена в конституційний акт із 1982 року секція 35-1 мусить бути повністю збережена та що дальші переговори з провінційними урядами мають йти по лінії признання права автохтонів на самоврядування. Окрема брошура федерального уряду про „Конституційну реформу" дає подрібний огляд питань, які стоять перед відповідальними чинниками Канади для дальшого вирішення долі тубільців.

В характері акредитованого обсерватора участь у цій конференції взяв проф. Ярослав Рудницький з Монтреалю. Крім інших справ він порушив із провідними діячами федеральних, провінційних та тубільних представництв проблему „обласних" (реґіональних) мов в дусі рекоменда-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Р. Татарський перевибраний на голову Дітройтської Округи УНС

Дітройт (В.П.). — Звичайні загальні збори Округи УНС в Дітройті бувають цікаві своєю формою, перебігом та змістом. Цьогорічні відбулися в неділю, 22-го лютого, у залі церкви св. Йосафата у Воррені, Миш. Згідно зі звітом Верифікаційної комісії (звітодавець Роман Лазарчук), у зборах взяли участь 24 союзовці, які репрезентували дев'ять відділів (на всіх 20 в Окрузі) та кількоро гостей. Головний Уряд УНС репрезентувала заступниця головного предсідника Ґльорія Пашен.

Р. Татарський

Д-р Атанас Слюсарчук, заступник голови, відкриваючи збори, передав привіт усім учасникам від хвилево недужого голови Округи та головного радного УНС Романа Татарського. Поданий ним порядок нарад зборів прийнято без змін, а відтак хвилиною мовчанки вшановано пам'ять померлих членів на протязі канденції.

Внеском Ярослава Базюка Президію зборів вибрано в складі: д-р А. Слюсарчук, предсідник, Грогорій Корбяк, заступник, Стефан Зубаль, секретар. Як почесних членів запрошено також Ґльорію Пашен та почесного члена Округи Михайла Бабія.

Дбайливо списаний протокол з попередніх Загальний зборів відчитав секретар Роман Лазарчук. Протокол прийнято з признанням для секретаря.

Згідно з прийнятим поряд ком нарад, звітування Управи розпочав д-р А. Слюсарчук відчитанням звіту відсутнього голови Р. Татарського. У звіті голова вказав на цілість діяльности Управи на протязі каденції, що тривала два роки. Побіч внутрішньосоюзової роботи як приєднування нових членів, різні акції в тому напрямі, часті наради та братську діяльність, були гостинні виступи хору „Чайка" і ансамблю „Веселка" з Австралії у 1985 році та хору „Журавлі" з Польщі 1986 року. Їхніми виступами займався Окружний Комітет. Успіхи обидвох мистецьких груп слід завдячувати відданій праці цілої низки членів Управи та окремих союзових діячів.

31-ша Конвенція УНС, що відбулася в Дітройті 25-30-го травня 1986 року, була одною з найбільших подій, що вимагала великого вкла

(Закінчення на стор. 3)

Є. Урбан обіцює економічні реформи в Польщі

Стокгольм. — Речник польського уряду Єжи Урбан, який прибув сюди у понеділок, 6-го квітня, виступив на пресовій конференції в амбасаді Польщі і здивував усіх, заявивши, що через кілька тижнів у країні почнуться економічні реформи „для ожилення промисловості за рахунок приватних капіталовкладень".

„Ми оголосимо про революційні зміни в нашій економіці, — сказав Є. Урбан репортерам, які аж порозкривали роти від здивування. — Нова програма повинна замінити керівників підприємств і покінчити з субсидуванням промисловости. Ми хотіли б, щоб уряд перестав займатися виробництвом, а лише керував економічною політикою на основі законів економіки. Нові підприємства повинні існувати на підставі конкуренції".

На запитання, чи не відмовляється Польща від соціялізму, Урбан відповів: „Навпаки, ми вважаємо, що зміцнюємо соціялісм. Адже соціялізм означає процвітання, а не бідність".

Відповідаючи на запитання, чи на рішення польського уряду вплинули дії Ґорбачова, Урбан сказав: „Совєтські зміни нагадують ті, що відбуваються в Польщі".

Урбан заявив також, що в Польщі „організують фондову біржу на західній зразок". Правда, зауважив він, біржа буде створена, якщо „польська економіка відчує потребу в ній".

За словами Урбана, уряд вже в цьому році частково припинить субсидувати ті підприємства, які не дають прибутку. В майбутньому такі підприємства вже ніколи не дістануть державних дотацій.

Уряд Польщі розгляне можливість „мирного співіснування" як приватних підприємств, так і підприємств зі змішаним капіталом. „Ви лише не подумайте, що приватники зможуть стати партнерами держави у вино-гарілчаній промисловості", — сказав під сміх репортерів Є. Урбан. Він підкреслив, що недавнє підвищення цін не викликало страйків, до яких закликала профспілка „Солідарність".

В АМЕРИЦІ

КОНҐРЕСМЕН-РЕСПУБЛІКАНЕЦЬ з Баффало, Ню Йорк, Джек Кемп офіційно оголосив про висунення своєї кандидатури на президента у виборах 1988 року. Вважають, що 51-річний Дж. Кемп має небагато шансів на висунення кандидатом від Республіканської партії. Покищо в усіх опитуваннях громадської думки він займає третє місце, набагато відстаючи від віцепрезидента Джорджа Буша і сенатора Роберта Дола. Виступаючи в Капітолії, Кемп заявив, що його кандидатура притягне в Республіканську партію нових прихильників, включаючи робітників і представників етнічних меншин. За словами Кемпа, ЗСА повинні відповісти на запитання, чи зможуть вони захистити себе в 1990-их роках. Відповідь на це питання він бачить в розгортанні систем протиракетної космічної оборони з елементами космічного базування. У понеділок, 6-го квітня, Дж. Кемп почав передвиборчу кампанію і відправився в поїздку по країні, щоб, як він сказав, розповісти американцям, якою він бачить Америку — „процвітаючу, що живе у світі, де всі мають працю, де нема інфляції, і всі мають рівні можливості".

ГОЛОВА КОМІСІЇ міжнародних справ Палати Репрезентантів демократ Деніел Майка і член керівництва Республіканської партії Олімпія Снов прибули в Москву для розслідування обставин скандалу, викликаного шпигунською діяльністю морських піхотинців, що охороняють амбасаду ЗСА. Конгресмени без попередження появилися в приміщенні амбасади около півночі в неділю і пробули там до ранку наступного дня. Д. Майка ухилився від відповіді, які недоліки були викриті в амбасаді, що її охороняли вночі два піхотинці.

В НОРТГЕМПТОНІ, МАССАЧУСЕТС, почався суд над 15-ма активістами-радикалами. Їх обвинувачують в порушенні порядку в студентському містечку Массачусетського університету восени минулого року під час протесту проти рекрутування студентів працівниками Сі-Ай-Ей. На лаві підсудних разом з 13-ма маловідомими радикалами знаходяться Еббі Гофман і Еймі Картер. Перший відомий своїми антиурядовими виступами в кінці 1960-их років. Друга тим, що є дочкою колишнього президента ЗСА Джиммі Картера. „Ми захищаємо лише своє право вільно діяти", — сказав репортерам Е. Гофман. Але він, Е. Картер та їх прихильники вважають, мабуть, що Сі-Ай-Ей не повинно мати права вільно діяти, тобто займатися поповненням своєї організації студентами американських університетів.

У ЗВ'ЯЗКУ З СИЛЬНИМИ дощами, що пройшли недавно, рівень води в ріці Пассейку, Ню Джерзі піднявся. Затоплені великі ділянки землі. З домів евакуовано 350 родин. Вони знайшли пристановище в школах. Вода затопила також доми у багатьох містах стейту Коннектикат. Там також багато родин евакуовано.

КОНҐРЕС ВИСЛОВИВ задоволення рішенням уряду Ізраїля припинити всякі військові відносини в Південно-Африканською Республікою і різко зменшити торговельні, туристичні і культурні зв'язки. Щороку Ізраїль дістає від З'єднаних Стейтів допомогу у висоті 3 більйони долярів. Якщо б Конґрес визнав, що Ізраїль не виконує рішення ООН, то американські законодавці мали б підставу зменшити допомогу.

РЕЧНИК МІНІСТЕРСТВА закордонних справ СССР Ґеннадій Ґерасімов повідомив, що в Совєтському Союзі дістали політичний притулок американський військовослужбовець Вілліям Робертс, який служив у Західній Німеччині, і його жінка-німка П. Нейман. Представник амбасади ЗСА заявив, що американські власті нічого не знають про цю справу, крім того, що вони почули від Ґ. Ґерасімова. Совєтський речник не назвав ні військового звання В. Робертса, ні частини, в якій він служив, а також не повідомив, коли американець пибув у Совєтський Союз.

Тінь Чорнобиля далі існує

Джерзі Сиclient, Н.Дж. (О. К.) — Як повідомило агенство Юнайтед Пресс Інтернешенел, в дні 15-го березня 1987 року весняна повінь, яка звичайно навіщує ріки України, цього року є під точною обсервацією совєтських фахівців.

Константин Ситник, заступник голови Академії Наук, УССР, поінформував на сторінках „Правди", що побудовано цілу систему фільтрів і гребель на Прип'яті, до якої тепер спливатимуть стоплені сніги із ґрунту, просяклого радіоактивними проміннями з Чорнобиля. Як відомо, вода з Прип'яті спливає до збірників, які постачають питну воду для Києва. Хоча Ситник запевнив, що проби снігу не виказали надто високої радіяції, є побоювання, що повінь занечистить воду до небезпечного для здоров'я людини стану. Рівночасно аґенство поінформувало, що на підставі звідомлень голови Комісії атомової енергії в СССР Андроніка Петросяна почалася побудова п'ятого реактора в Чорнобилі, а шостий пічнуть будувати незабаром. Ці вістки, які передавали радіостанції в Ню Йорку у понеділок, 15-го березня ц.р., не появилися однак в американській пресі.

Зате в почитному тижневику „Н.С.Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 23-го березня ц.р. є інформаційна стаття кореспондента зі Швеції п.н. „Спадщина Чорнобиля", в якій знову описується „невидного ворога" що ним є радіоактивність з вибуху нуклеараного реактора в Чорнобилі, яка навістила північну Скандинавію та тепер і на майбутні роки нищить стада північних оленів. До сумної статті про долю ляпляндського племени, яке досі жило із вирощування оленів, долучена мапа, на якій показано шл 1,300 миль, що їх зробр адіоактивний пил із Ч. [illegible]иля на країни Скандинаві.

Справа висоти радіяції із вибуху в Чорнобилі є далі відкритим питанням. Як інформує скандинавська преса, данський журналіст потайки перевіз жмут трави із Києва до Копенгаген і там виявилося, що трава має значно вищу радіоактивність, як заявляла Москва. Про це поінформував директор шведського Інституту радіяційної безпеки Ґуннар Бенгтсеон, який дивується що совєтські знавці подають такий низький рівень радіоактивности в затруєній зоні. На думку шведського фахівця, дослідження цього жмутка трави підтверджують погляд згідно з яким евакуація вагітних жінок з Києва повинна була розпочатися відразу після вибуху у Чорнобилі.

Ця інформація йде в розріз із офіційними ствердженням міністра охорони здоров'я України Анатолія Романенка, який запевнив, що 1,500 жінок, які жили в околиці Чорнобиля та були вагітними в квітні 1986 року, породили зовсім здорових дітей, помимо того, що самі були наражені на радіоактивність. У звідомленні А. Романенка не говориться однак нічого про тих, що померли або народилися хворі.

Тіль Чорнобиля зависла навіть над фільмовим фестивалем, що відбувається кожного року в Берліні. Як інформує німецька преса, на самому кінці фестивалю показано документальний фільм п.н. „Дзвони з Чорнобиля", на який німецька публіка з нетерпеливістю чекала та виповнила вщерть велику залю фільмового палацу. Фільм, на думку німецького рецензента, має напричуд мала патосу, що так питомий совєтським фільмам, зате був сповнений поважним сумом. Він старався підкреслити два моменти: один, щоб показати світові через катастрофу в Чорнобилі, яке знищення може викликати одна атомова бомба, а другий — вплив вибуху на долю соток українських селян, які ніяк не можуть зрозуміти чому вони мали залишити свої доми і своє оточення, і мусять тепер жити у бараках.

С. ҐЕРУЛЯК У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Відома мисткиня і знавець української мітології Слава Ґеруляк виступить у суботу, 11-го квітня ц.р., з двома доповідями тут в УОКЦентрі. Вона говоритиме на тему „Українські боги і богині перед християнством" до учнів обидвох шкіл українознавства в год. 12-ій, а відтак повторить доповідь для загалу громадян в год. 8-ій вечора.

У СВІТІ

ВИСТУПАЮЧИ ПЕРЕД парляментом в Оттаві, Канада, президент ЗСА Роналд Реґен погодився на американсько-канадські переговори і підписання договору у справі ліквідації кислотного дощу, прийнявши таким чином пропозицію канадського прем'єр-міністра Браєна Малруні. Не усі канадські парляментаристи були задоволені промовою Р. Реґена, але помірковані законодавці заявили, що принаймні уряд Малруні зробив добрий початок на шляху, якщо не лівкідації, то принаймні поправи ситуації з кислотним дощем, який сильно знищив ліси у близьких до ЗСА провінціях Канади.

НОВИЙ АМБАСАДОР З'єднаних Стейтів Америки до Совєтського Союзу Джек Ф. Матлок був прийнятий у Москві головою Президії Верховної Ради СССР Андреєм Ґромиком, якому Матлок передав свої вірчі грамоти, після чого вони обидва розмовляли на протязі 30 хвилин, — заявили представники американської амбасади. Речник амбасади ЗСА Ярослав Вернер заявив кореспондентам, що він, на жаль, не може поінформувати журналістів про зміст розмови між Матлоком і Ґромиком, але сама розмвоа проходила в дружній атмосфері. Совєтське пресове аґентство ТАСС повідомило, що мова йшла про роззброєння і переговори в Женеві. Дж. Матлок заступив на пості амбасадора Артура Гартмана, який сам попросив президента Роналда Реґена звільнити його з цих обов'язків.

ГЕЗЕТА „НЮ ЙОРК ТАЙМС" інформує у числі з 7-го квітня ц.р., що японські комуністи, порпаючись в архівних матеріялах Конгресової бібліотеки у Вашінгтоні, натрапили на документ (секретний договір) між З'єднаними Стейтами Америки і Японією, на підсаві якого американська воєнна фльота ЗСА має право тримати на своїх базах в Японії і на кораблях нуклеарну зброю. Цей документ японські комуністи використовуватимуть тепер у своїй пропагандивній кампанії проти теперішнього уряду прем'єр-міністра Ясуґіро Накасоне. Як попав строго засекречений документ про військовий договір до Конгресової бібліотеки ніхто цього не знає, але таким шляхом можуть попадати до бібліотек також інші державні документи, що їх пізніше використовують комуністи проти ЗСА.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J

„Стіни мають вуха"

Шпигунська афера в американській амбасаді у Москві не притихла, а навпаки — в ході слідства і публічної дискусії виявляються щораз нові подробиці того скандалу. Поруч із первісними двома підстаршинами морської піхоти, які показували совєтським шпигунам всі закутки амбасади включно із скритками засекречених документів, стверджено, що ще три інші, вже раніше відкликані до Америки, мали також совєтських приятельок, агенток КҐБ, і про це нікому не сказали. Всіх 28 морських піхотинців, приділених до стороження амбасади в Москві, вже відкликали відтіль. Ще за урядування президента Джиммі Картера була мова про те, щоб всіх молодих членів морської піхоти, що їх висилали до Москви й інших комуністичних країн, піддавати під так званий апарат правдомовности, але тоді Картер і члени його Уряду спротивилися, бо, мовляв, це така почесна, добірна і чесна військова формація, що було б образою для її членів робити з ними такі експерименти.

Ота найновіша шпигунська афера в Москві сталася ще в 1985 і 1986 роках. Але в жовтні минулого року Ґорбачов відкликав з американської амбасади всіх совєтських громадян, які там працювали. Було їх аж 260 осіб: перекладачі, шофери, кухарі й куховарки, огородники, шофери механіки й електромонтери, прибиральниці, словом, у будинку амбасади роїлося від совєтських громадян, — аґентів КҐБ, що їх оплачували платники податків ЗСА. Ґорбачов відкликуючи тих службовиків і робітників арґументував, що він ніби хоче „покарати" Америку за видалення з Америки 55 совєтських „дипломатів", які, маючи дипломатичні пашпорти, працювали в амбасаді у Вашінґтоні чи палаці ОН в Ню Йорку, як шпигуни КҐБ. Відкликання Ґорбачовом всіх тих каґебістів із американської амбасади в Москві пояснюють коментатори, як рішення, що вони вже виконали свої шпигунські завдання та розконспіровані американською контррозвідкою.

У широкій дебаті довкола цієї афери виявилося, що 10-ти поверховий будинок американської амбасади в Москві будували, за американськими плянами, совєтські робітники, які, очевидно, були теж на службі КҐБ. Американський сенатор Пат Лігай вимагає, щоб ввесь будинок амбасади розібрати аж до фундаментів і поставити новий, американськими робітниками і під американською контролею. В одному з коментарів американської преси можна було вичитати, що цілий будинок амбасади ЗСА в Москві так „насичений" електронічними підслуховими апаратами, що він наче прозорий, його мури наче скляні для КҐБ.

З метою перевірки теперішньої тамошньої ситуації в амбасаді виїхали до Москви і там тепер перебувають демократичний конґресмен Дан Майка з Фльориди і республіканська конґресменка Олімпія Снов із Мейну. Вони взяли зі собою малі школярські зшитки, щоб не говорити, а порозуміватися тільки писемно. А від 13-го до 16-го квітня цього року має бути у Москві державний секретар Джордж Шулц для зустрічі з совєтським міністром закордонних справ Едуардом Шеварднадзе. Але ціллю тієї зустрічі має бути підготова нової конференції на вершинах Реґена і Ґорбачова у справі редукції стратеґічної зброї (ракет на середню віддаль) в Европі, то вони ледве чи заторкуватимуть скандальну аферу совєтського шпигунства. Проте заповіджено вже, що цим разом Шулц, як і названі вгорі двоє конґресменів будуть під постійною особливою охороною американських аґентів безпеки.

У Москві живе кругло 500 американців. За Ґорбачова стало трохи легше стрічатися з совєтськими громадянами. Проте кожний американець чи американка так само боїться йти на таку зустріч, як бояться їхні совєтські знайомі. Перевірив це на собі американський журналіст Ніколяс Данілов, арештований, як „шпигун", коли він стрінувся із знайомим, який дав йому пакуночок, що в ньому ніби були засекречені совєтські документи. Життя американських журналістів, науковців, бізнесменів і дипломатів у Москві дуже прикре. Наприклад: щоб дістати подорозі поза Москвою ґазоліну до авта треба заздалегідь подавати на письмі, по-російськи, просьбу і дістати також письменний дозвіл. Це примушує користуватися совєтськими друкарками. Справа з будинком американської амбасади у Москві теж не така проста, бо те саме стосується будинків американських амбасад у всіх комуністичних країнах. Знищити всі ті будинки і збудувати нові — це видаток більйонів. От вам і марксо-ленінський рай!

Мгр Осип Губчак

1000-ЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ РУСИ—УКРАЇНИ І ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ

„Добро єсть, братіє, почитаніє книжноє, найпаче же всякому християну" — такий вислів я собі добре запам'ятав з підручника староукраїнської мови ще з гімназійних часів.
кладом на теперішню українську мову, то та староукраїнська мова мені подобається своїм запахом старовини, повагою, достойністю і навіть свого роду містичністю. І тому думаю, що проєкт перевидання друком всіх пам'яток нашого старого письменства дуже похвальний і потрібний, тим більше, що Гарвардський Проєкт взявся видавати тексти в першу чергу в мові, в якій ці книги були писані, а крім того Проєкт готує також і українські та англійські переклади.

І тут часуваються такі думки: відсвяткувати треба, але теж треба застановитися над значенням того святкування; згадати минуле, але теж зразу глянути й думати про майбутнє. Нам треба згадати, що Русь-Україна лежала на шляху „З варяг у греки" і з того геополітичного положення виходить висновок, що ми дістали державну організацію від варягів, а Церкву — християнство з Греції. Тут знову виринає геополітичне твердження, що ми належимо під релігійним, політичним і господарським оглядом до Сходу, хоч духово таки тяжимо до Заходу. Ми все бажали єдности, але форму обрядів мусимо затримати — східню. Ми мусимо знайти синтезу: гармонійну сполуку східних і західніх елементів нашої народної душі.

Варта пригадати, що Володимир Великий був сам свого роду синтезою. Він був сином князя Святослава й Малуші — не княжого роду. Це було для нього перешкодою бути прямим наслідником батька в Києві. Але ставши князем володів мудро. Наймудріше його діло-це охрищення Руси-України, за це дістав ім'я „Великого". Але він теж не забув за простолюддя, тому називали його „Ясним Сонечком". „Великий" і „Ясне Сонечко", це синтеза духа народу.

Пригадаймо, що Київська Русь-Україна була могутньою державою, що займала ввесь европейський Схід. Князь Олег водив свої полки на краї над Каспійським морем, він прибив свій щит на мурах Царгороду. В договорі з греками в 944 році руські купці-погани присягали на божка Перуна, але були вже серед Руси теж християни, що присягали на хрест. Значить, вже тоді були в Києві християни. Княгиня Ольга прийняла християнську віру ще до офіційного хрищення в 988 році і посли, що їздили в Грецію сказали князеві Володимирові: „Якби грецький закон був лихий, не прийняла б його твоя бабка Ольга, що була наймудріша серед всіх людей".

Пригадаймо, що північні, нині російські землі, були тоді ще пущею, колонією Київської Руси й заселяли їх угро-фінські племена й деякі слов'янські колоністи. Відносини між Києвом і північними землями можна порівняти з взаєминами між Америкою і Англією. Англія вже була могутньою державою, коли Америка була ще пущею і колонією. Згодом ці стосунки обернулися. Америка тепер перша потуга, а Англія-другорядна держава. Тож неправильно москалі говорять, що вони „старший брат", треба б говорити, що вони сильніший, але не старший брат, а молодший. І християнство вони прийняли пізніше від Києва. Це признає російська журналістка Емілія Ільїна в російському щоденнику „Новоє Русскоє Слово" з 16-го листопада 1986 року, що виходить в Ню Йорку. Вона пише: „Нам росіянам нема чого спішитися з 1000-літтям, бо ми охристилися значно пізніше, щойно в XII сторіччі був охрищений Новгород". Отже, майже 150 літ пізніше.

Київ християнізував і культурно освідомлював московську північ. Наш літописець Нестор пише, що поляни — предки українців — жили прикладним життям: а в північних племенах він бачив лиш: „гудінія, плясанія і бісовскія пінія" (дику музику, гульки й чортівські пісні). Та видно, що всі старання Києва европеїзувати північ, от хоч би за царя Петра й його дочки Єлисавети, коли з України покликали в Москву єпископів, учених і навіть співаків до опери, не дуже глибоко запустили коріння. Російський письменник Достоєвський так характеризує духовість одним словом: „Мрякобєсіє". Це означає дух замряченний бісом-дияволом. Прикладом такого „мрякобєсія" може бути хоч би вірш російського поета Александра Блока, який в поемі п. з. „Двенадцять" устами ліричного „Я", описуючи лозунги революції, висказує такі вимовні слова: „Ми на ґорє всєм буржуєм мировой пожар роздуєм, мировой пожар в крові. Господі благослові". Аж страшно читати таке божевільне богохульство: бо якже закликати до мордів і пожарів і просити Бога допомоги й благословення.

А нелюдський штучний голод в Україні-це теж прояв того російського „мрякобєсія".

Але найгірший об'яв „мрякобєсія" появився саме тепер. Як подає в Чикаґо „Церковний Вісник" з 3-го березня ц.р., що большевицька влада натискає на Російську Православну Церкву, щоб вона проголосила о. Костельника святим. Вони пускають вістку, що о. Костельника вбили українські націоналісти, але тепер виходить наяв із зізнань доньки о. Костельника, що вони самі його вбили, бо він жалував свого вчинку й став їм невигідним. Справа є ясна й большевики сподіваються, що в 1988 році Митрополит Шептицький буде проголошений святим і тому вони хочуть в противагу проголосити о. Костельника святим.

Це найбільше „мрякобєсіє", яке може бути, а заразом виклик всьому християнському світові, на який, той світ мусить рішуче й негайно зареагувати. Дійсно, таких людей треба б наново навертати й тому дуже дивно, що деякі західні церковники, не знаючи правдивого духа Росії, хочуть зачинати екуменічний процес від неї, забуваючи, що правдивий шлях до екуменізму це той, що його розпочав Митрополит Андрей, коли висвятив екзарха для Росії.

В силу нашого перехідного положення між Сходом і Заходом, ми були поставлені історією синтезувати елементи Заходу і Сходу в одну

(Закінчення на стор. 4-ій)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Тріюмф П. Плішки в Метрополітальній опері

Існують деякі виїмкові, в цьому випадку басові ролі, що про їхнє креування на сцені мріють співаки, вичікуючи, цілі довгі літа. Інколи тим співакам ніколи і не доведеться дігнати тих вагомих ролей з причини браків, голосових, мистецько-технічних, музикальних чи навіть фізичних. Є знову і зовсім інші прикрі, досить рідкісні випадки, де співак має усі дані виконувати оті репрезентативні ролі, а дирекція театру з причин неслущних і неоправданих, не допускає співака до цих ролей. Це немистецьке, нелюдське, кривдяче явище. А воно трапляється і в оперових театрах, де ви цього не будете сподіватись і не очікуватимете.

З досконало вивінуваним голосом, музикальним і фізичним, заанґажовано молодого баса, Павла Плішку, до Мет опери, 20 літ тому. Зразу, в початкових, менших ролях своїм прегарним голосом basso cantante привернув він до себе увагу знавців вокального мистецтва. Мрії талановитого Плішки кружляли особливо довкола таких ролей, як короля Еспанії Филипа II в опері Верді „Дон Карльо", яку він, по довгих стараннях і намаганнях, таки заспівав у Мет із величезним успіхом. Справа з ролею Мефістофеля в опері Гуно „Фавст" представлялася йому задовго недосяжною у Мет. Тому Плішка вирішив покинути цей театр, виїхати до Европи і у Франції, у Штрасбургу, зразу заспівав свою омріяну ролю. І то так прекрасно, що зараз запросили його ще і наспівати цю партію на платівки. Награння опери було блискуче тому і платівки були негайно розкуплені. Я знаю тільки одну нашу родину, що має цього „Фавста".

Тоді щойно дирекція Мет опери запросила Плішку повернутись назад та дала йому нагоду заспівати Мефістофеля. Я був на цьому незабутньому виступі нашого баса, де його креація, передусім голосова, була унікальна. Та знайшовся в пресі і такий мистецько-іґнорантний підголосок, який написав, що голос Плішки був ...загарний до цієї ролі.

Третя партія, що манила до себе Плішку, була важлива не так з боку вокального, як радше акторського. Йшлося про ролю психопата, російського царя Бориса, в опері Мусоргського „Борис Годунов". Плішка з досконалим успіхом проспівав дві менші чи менше важливі басові партії в цій опері, Варлаама та Пімена. Головно монаха Пімена дуже успішно співав він довгі літа в Мет. Вона гарна, велика роля, однак це не протагоніст Борис. Вкінці дано йому співати Бориса на провінції, під час ґастролів Мет опери. Одушевлялися його Борисом Мемфіс, Дітройт, Міннеаполіс, але дирекція Мет, з великою шкодою для театру, не давала йому ролі Бориса в Ню Йорку. Без сумніву, це не така то благородна і гідна похвали історія. Бо співали Бориса баси спроваджені з Европи, що їхні голосові й акторські обдарування не були ні визначні, ні пам'ятні.

Кінець-кінцем добився Плішка нарешті і свого дебюту в Мет у ролі Бориса. Сталось це 19-го і 20-го березня 1987 року. Виступи ці увінчались неймовірним успіхом, на ділі, справжнім тріюмфом. Воно було помітне вже на вечорі, особливо 19-го березня. Бо на першій перерві, де можна було очікувати буйну каскаду оплесків і похвальних вигуків, проте я ніяк не сподівався, що оклики „браво" підсилені френезією оплесків будуть сповнені такого невгаваючого і голосного захоплення. Тут бо публіка вітала і поздоровляла свого улюбленого співака, власного, не імпортованого Бориса. На перерві заявив мені американець-музика: „Яка радість! У нас є свій, не спроваджуваний Борис, який виконує цю відповідальну ролю, далеко краще, як привезені співаки". Бо і справді Плішка перевищав отих імпортованих Борисів не тільки самою красою свого басового голосу й інтерпретацією, але теж і цілісністю акторської гри. Не зважаючи на це, що ця російська опера нам, українцям своєю музикою чужа і не зовсім сприємлива, проте сцена божевілля Бориса у креації Плішки, хвилини прощання зі сином і при цьому деяких шовкових тонів піяніссімо не легко буде забути колинебудь.

Цьому захопленню дав рідкісно щирий вислів критик газети „Дейлі Нюз", 21-го березня, Билл Закаріясен. Ось вияви одушевленого признання: „Плішка... створив одного з найбільш вражаючих і виїмково переконливих Борисів, яких Мет представила на протязі багатьох літ." Чи: „Плішка має чудово вишколений, точнісінько відповідаючий голос, який, в моєму розумінні, його ніколи не обманув у жадному завданні. Він (той голос — ТТ-Ю) і дозволив йому співати ролю із гладкістю та точністю, рідко подибуваною в індивідуальному виконанні сцени з „Годинником"; наприклад, він, властиво співав більше правильних нот, як я чув будь-коли у когонебудь від часу, коли великий Олександер Кіпніс (український жид з Волині, бас у Мет — ТТ-

(Закінчення на стор. 4)

Михайло Кучер

НЮ ЙОРК У СОВЄТСЬКІЙ ПРОПАҐАНДІ

У квітні 1986 року совєтська телевізія показала „документальний фільм" про Ню Йорк. Фільм мав на меті переконати совєтського глядача, що в ЗСА існує справжнє капіталістичне пекло, куди хочуть їхати тільки „безродні космополіти", а свідомому совєтському громадянинові там певна загибіль.

Фільм має назву „Людина з П'ятої авеню". Головну увагу звернено на нужду бездомних, на розпусту на „Таймс сквері", на проституцію та наркоманію.

Фільм довгий, показ тривав 90 хвилин. Сценарій написав Л. Замятін разом з Г. Боровиком, журналістом і драматургом. Фільм не відійшов від грубої совєтської антиамериканської пропаґанди ні на хвилину. У фільмі показано американця, який думає тільки про гроші. Люди дурні і дозволяють керувати собою жменьці капіталістів.

Совєтські люди звикли до вибриків партійної пропаґанди, одначе фільм у Москві серед глядачів „викликав розмови" про велику в ЗСА кількість безробітних і бездомних. Глядачів вразила прірва між багатством П'ятої авеню і бездомною людиною. Одночасно глядачі ласим оком оглядали багатство крамниць П'ятої авеню і захоплювалися „вульгарними танцями" муринських підлітків на Таймс сквері.

У СССР постійно критикують американську кінематографію за те, що дає неправильну картину Совєтського Союзу, що зосереджує увагу тільки на невдачах режиму і фактично займається антисовєтською пропаґандою.

„Герой" совєтського фільму про ЗСА — безробітний. Він провідник совєтських камеристів Ню Йорку. Він добре знає, що цікавить совєтського глядача — тільки неґативи американського життя. Його викинула з помешкання власниця дому на основі рішення суду. Совєтська камера показує сотні знищених, залишених мешканцями будинків Гарлему, порнографічні кінотеатри на 42-ій вулиці.

Якийсь безробітний невідомо чому хотів увійти до готелю „Плаза" і його „викинули як собаку". Більшість нюйоркчан дуже жорстокі. Вони хочуть потопити в Гудсоні всіх бездомних міста.

„Найдешевше" помешкання коштує 375,000 долярів. Це дві кімнати і кухня.

До фільму додано невідомо чому кадри з в'єтнамської війни. Ось американські вояки б'ють кольбами полоненого, потім підпалюють село. Члени Ку-Клюкс-Клану палять хрести і підпалюють церкви чорних. Якась муринка „свідчить", що в ЗСА є тисячі політичних в'язнів.

Фільм коментував М. Дейвидсон, кореспондент нюйоркської комуністичної газети „Дейлі Воркер". Дейвидсон сказав совєтським глядачам, що найбільшою трагедією є бездушність і жорстокість американського суспільства.

Досить несподівано московська „Правда" у квітневому числі 1986 року нарікала, що совєтська антиамериканська пропаґанда плитка, одноманітна і нудна. Вона перестала переконувати, а дезінформує.

Американська преса і телевізія так само займається дезінформацією, зокрема в українських справах. Щоправда, у зв'язку з нуклеарною катастрофою почали писати, що вона трапилась в Україні, а Київ названо українською столицею. Одначе в „Ню Йорк Таймсі" з 26-го травня 1986 року трапився ляпсус. У кореспонденції з Москви оповідалося про ті клопоти, які має совєтський уряд у зв'язку з евакуацією 92,000 громадян з околиці Чорнобиля, і шкільних дітей з Києва, столиці України. Одначе евакуйованих названо москалями (русскімі). Це так само як би наприклад, жителів Лондону назвати індусами, хоч є їх там немало.

Але хто тоді жителі України?

Микола Щербак

ПОЕЗІЯ ВОГНЮ І ТУГИ

Наталія Лівицька-Холодна. „Поезії, старі і нові". Стор. 238. Видання Союзу Українок Америки, Ню Йорк. 1986. Передмова Богдана Рубчака. Обкладинка Петра Холодного. Фотомонтажі Ореста Слупчинського.

I.

На ниву української поезії Наталя Лівицька-Холодна вийшла 1934 року із збіркою „Вогонь і попіл". Три роки пізніше вийшла її друга збірка „Сім літер".

Після цього настає павза... Не творча, а видавнича... І ось тепер появилася книга Наталі Лівицької-Холодної під назвою „Поезії, старі і нові", до якої ввійшли попередні твори поетеси і не друковані її збірки „На грані", „Перекотиполе", „Остання дія" та переклади з інших поетів.

Таким чином „Поезії, старі і нові" — це зібрані твори Наталі Лівицької-Холодної, що розкривають і творчі періоди, і творче обличчя поетеси.

У літературній сповіді про свою розкраяну душу в поезії, Наталя Лівицька-Холодна каже: „І розкраяно душу надвоє: половина по цей бік, а друга по той бік!".

Розкаяність душі надвоє стане зрозумілішою, коли глянути на життєвий шлях Наталі Лівицької-Холодної — шлях п'ятнадцятилітньої дівчини, сполоханої із рідного гнізда на полтавському хуторі і захваченої вихорем і крутіжем подій в тогочасній Україні. Діялося це в 1917-1920 роках, коли український народ вів криваву боротьбу за свою волю і незалежність. Батько Наталі Лівицької-Холодної був міністром в Уряді Української Народної Республіки, і дочка попоміряла той звивистий шлях в Україні, шлях через Польщу, Чехо-Словаччину — аж у далекі чужі світи. Серце майбутньої поетеси не могло бути не розкраяне надвоє, тим більше, коли одна половина відчувала тепло рідної землі, а друга — холод далекої чужини. Пізніше поетеса схарактеризовує це глибоким поетично-філософським осмисленням:

Розпинається серце на три хрести,на три муки.
Перша — то слава, що лягла під чужі багнети.
Друга — мій рід у чужому морі — мої внуки.
А третя — питання без відповіді — Де Ти?!

Розпинання серця на три хрести, на три муки визначило всю творчу біографію поетеси Наталі Лівицької-Холодної.

Та поки дійде до філософських заглиблень і осмислень, подивимося, що оспівує поетеса у своїй ранній збірці „Вогонь і попіл". Пісні її відлунюють людське чуття, якому віддавали і віддають данину поети всіх часів і всіх епох — чуття любови! —

І сталося. І буде так:
Весна і синь у вересні і січні,
І спрагнені, палкі твої уста,
І очі наді мною, очі вічні!

Згадуючи ранню закохану поетичну пору, Наталя Лівицька-Холодна пише:

Це тоді під вербою похилою
Народився мій перший вірш.

Перший вірш і перша збірка Наталі Лівицької-Холодної, народжені під похилою вербою, сповнені гарячою любовною лірикою, молодими поривами і сподіваннями. Є в тій ліриці і хрещатий барвінок, і чар-зілля, і князь якому дівчина плете барвінковий вінок! Але якщо дивитися з літературного погляду, то є в цій ліриці перегукування із Рільке, і з Бодлером, і з Ахматовою, і з Рильським...

Сьогодні Рильського надхнення
в моїй душі весна встає, — писала поетеса в одному з віршів.

Перейшовши через добру поетичну школу від Рільке до Рильського, Наталя Лівицька-Холодна в другій збірці „Сім літер" хоч і перегукується із своїми ранніми співами, але і тематично, і тембром свого голосу — вона вже інша. „Сім літер" — це вже не любовна лірика, це — суцільно патріотична поезія, це — Україна! Над поетесою немов вирує дух полум'яної Лесі Українки! —

Сім літер, сім палких вогненних лиць!
І серце знов — жива струна нап'ята —
Наллється кров'ю й співом забринить.
Ти вся моя від Дону по Карпати —
Так солодко тобі одній служить!

Надхненно возвеличуючи священну боротьбу українського народу за свою волю і незалежність, поетеса промовляє голосом трибуна про свою Вітчизну і її чолових провідників:

Сім літер, що палають в слові Україна.
Сім літер, що вогнем лягли на Монпарнас.
І сім підступних куль на вулиці Расіна —
Призначення, мементо і наказ!
Горять трикутником криваві сімки
Над простором і над часом в хаосі й тьмі.
І серце вгору йде все вище стрімко, стрімко
Шляхом твоїх голгоф, Народе мій!

Болісна туга за Батьківщиною нашіптує сумні пісні, але поетеса приглушує ностальгійні звуки і вдаряє в бадьорі струни:

Вже недовго чекать на чудо,
долетить на Дніпро луна,
і відроджена встане й буде
королівною бранка сумна.
Буде скиґлити чайкою мати,
виряджаючи в поле синів,
і везтимуть, везтимуть гармати
під козацький бадьорий спів.
Від Полтави до Харкова й Курська
попливе жовтосиній стяг.
Не Димитрій це і не Курбський
до Москви прокладатиме шлях.
Не раба, що царям посилає
за зневагу прокльонів лють,
але світлого мого краю
переможна й кривава путь.
Але помсту царям і совдепам
за затоплені кров'ю поля,
за нездійснені сни Мазепи
понесе Україна моя!

Сім літер палають у слові Україна! Сім літер палахкотять у патріотичних віршах і роздумах поетеси!

• • •

Закінчення буде.

20-ліття 91-го відділу СУА

Першого лютого ц.р. 91-ий відділ СУА відсвяткував 20-ліття свого існування в парохіяльній залі св. Йосафата в Бетлегемі, Па., прибраній дуже настроєво в різдвяному стилі. На столах вишивані обруси, свічка в колачі, ялинка - все це надавало теплої святкової атмосфери.

„Товариську Зустріч" відкрила й провадила програмою голова відділу Марта Федорів. Вона привітала гостей, між якими ясніли постаті визначних громадян, і попросила нового пароха церкви о. Д. Ґуровича провести молитву. Молодий парох (зодягнений у вишивану сорочку) провів дуже змістовну молитву.

Потім наш конгресмен Дон Риттер, привітавши присутніх українською мовою, з'ясував, яке важливе наше завдання в поборюванні русифікації України й поневолювання вільної думки у Совєтській Україні. Він сказав, що політики суцільно, одною лавою, як нація, разом зі всіми поневоленими народами зможуть виборюти собі свободу. Дуже задоволений, що може користуватися англомовним „Українським Тижневиком", бо це для нього джерело відомостей про події за залізною заслоною. Конгресмен Риттер є дуже активним в Палаті Репрезентантів в обороні поневолених народів і є членом Гельсінкської комісії. На терені Лігай Веллі створив Етнічний комітет, до якого входять балтійці, українці, афґанці й інші поневолені комунізмом народи. Разом з ним ми урґували в справі Медведя, Дем'янюка, Чорнобилю й інших.

Голова п-і Федорів прочитала дуже зворушливий привіт і благословення союзянкам від колишнього довголітнього пароха о. В. Кармазина, котрий був свідком створення і надмірної активности нашого відділу. А потім, членки відділу, пишно вдягнені в наддністрянські, або інші вишивані сорочки, відспівали гимн Союзу Українок у фортепіяновім супроводі Наді Ц. Кидд.

Привітала відділ всім дорога гостя, почесна голова СУА й колишня редакторка „Нашого Життя" Лідія Бурачинська. Вона також розказала про свою нову працю над збіркою народних строїв для примінення їх на сцені, яку готує до друку. Голова Окружної Управи Філядельфії Марія Кондрат висловила признання відділові за важку наполегливу працю для добра організації та всієї української громади і внесла тост на многоліття. Голова Округи Ню Джерзі Ольга Третяк привітала відділ та розповіла про важливі почини відділів СУА її округи. Стейтовий репрезентант адвокат Василь Рибак (українського походження) висловив теплий привіт і заохоту до дальшої праці для добра і слави української громади. Містоголова Надя Цегельська відчитала докладний переклад дводекадної діяльности, починаючи від школи українознавства, в якій вчилося коло 40 дітей, різного віку на протязі одинадцяти років, котрих вчили добровільно щосуботи три членки відділу. А покійний М. Лаврик провадив школу народних танків. Крім навчання, учительки приготовили з дітьми багато популярних імпрез, ба навіть поставили оперетку „Червона Шапочка" і т.д. Це була дуже важка, наполеглива праця, але дуже винагороджена, бо ці діти (зараз вже дорослі) дістали сильну підставу українського виховання, яка залишиться їм на ціле життя.

Крім цього, відділ займався освідомлюванням інших національностей на терені Лігай Веллі, поширюючи знання про культуру, звичаї, мистецтво, як також боротьбу проти всяких насильств над українським народом. Уряджувано виставки, базарі з багатою програмою як, наприклад, фільм „Писанка", прозірки з України, печиво обрядове, народна ноша, покази і курси писання писанок, кераміки, вишивання тощо. Влаштовувано також концерти з виступами професійних сил. 91-ий відділ став дуже популярний серед своїх і чужих місцевих організацій та підприємств.

Конгресмен Дон Ріттер вітає Відділ з 20-літтям.

Членки 91-го відділу

У ділянці суспільної опіки відіграє також велику ролю особливо стипендійна акція до Бразилії, Польщі й інша допомога. Відділ є меценатом Українського Музею в Ню Йорку, підтримує і пропагує Музей при кожній можливій нагоді.

У відділі панує тісна співпраця між членками. На протязі 20-ти років дев'ять членок очолювало відділ — це „закон" відділу — не панувати одній задовго, мовляв, „кожна з нас повинна спробувати становище голови, на якій лежить уся відповідальність організації". Членками відділу є жінки різного віку, освіти і становища, тому не важко приєднувати нових членок.

Надзвичайно зворушливою точкою програми була рецитація „Під Св. Вечір" Богдана Лепкого у виконанні молоденьких Мотрії Мац і Мотрії Федорів. Прекрасна інтерпретація перенесла слухача туди, в інший світ, пережиті Святі Вечори на далекій батьківщині. Мабуть, не було на залі очей, щоб не налились сльозами. Оля Білозор-Цегельська відчитала емоційну „Молитву" пера Лесі Лисак.

Після вечері під звуки колядок склали привіти Анна Строт, голова аллентавнського жіночого відділу ОЧСУ, котрий до речі, також нещодавно відсвяткував своє 20-ліття і працює спільно при різних нагодах з цим же відділом СУА.

Наталія Даниленко постійна приятелька нашого відділу, передала привіт від СФУЖО. Марта Федорів відчитала привіти від 13-го, 20-го, 43-го відділів СУА і від поодиноких осіб. Програму закінчила Оля Б.-Цегельська, яка прочитала гумореску про відділ.

Присутні мали нагоду оглянути виставку знімок й інших експонатів з діяльности відділу за дві декади.

Тому що відділ має змогу приєднувати молодих членок (в деяких випадках друге, а то й третє покоління в організації), він дістає запоруку дальшого активного існування. Найважливіше — це вдержати й на майбутнє гармонію, вирозуміння й співпрацю поміж членками.

Оля Цегельська

СОВЄТСЬКІ ЛІДЕРИ погодились дати першенство у переговорах справі ракет середнього засягу з атомовими головками і відтягненні цих ракет з Центральної, Східньої і Західньої Европи, а щойно потім змагати до цілковитого припинення атомових вибухів і підписання у цій справі окремого договору, в першу чергу між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом, а пізніше також з тими державами, які продукують свою власну нуклеарну зброю. Совєтська пропозиція наспіла до Вашінґтону і Женеви напередодні виїзду державного секретаря Джорджа Шулца до Совєтського Союзу, переговори якого із совєтськими речниками мали б розпочатись у понеділок, 13-го квітня в Москві. Адміністрація президента Роналда Реґена має клопіт у зв'язку з пенетрацією аґентів КҐБ до американської амбасади в Москві і державний секретар фактично не має де приватно поговорити з дорадниками і Вашінґтоном без відсутности „великого вуха" КҐБ, тобто підслухових апаратів. Вкінці американцям двалося обладнати для Шулца одну кімнату, а для комунікації з Білим Домом поставили у городі амбасади автомобіль (вен) обладнаний апаратурою зв'язку.

Р. Татарський...

(Закінчення зі стор. 1)

ду праці понад пів сотні справді відданих союзовців, які вповні заслуговують на признання та вдячність. Конвенційний комітет складався із 10-ох комісій, в яких працювали 55 членів.

Звіт застпника д-ра А. Слюсарчука був короткий але вичерпний. На протязі каденції потреби вимагали заступати голову й це збільшувало його діяльність. Зокрема під час перебування в Дітройті хору „Чайка" та ансамблю „Веселка" заступав в цілости голову. В Конвенційному комітеті крім заступника голови, очолював Архівну комісію. Зібрав та оформив у чотири томи все писане діловодство всієї діяльности Округи на протязі Конвенції.

Зі звіту секретаря Р. Лазарчука виходить, що Управа відбула на протязі каденції сім нарад, а крім того комісії мали численні засідання, у яких брав участь. Був секретарем також Комісії публікацій та в усіх ділових комітетах, які займалися окремими імпрезами.

Касир Я. Базюк з повним вдоволенням подавав детально прибутки та витрати кожної імперези. Загальні прибутки з концертів „Чайки", „Журавлів" та 31-шої Конвенції сягали понад 13,000 дол. Після покриття всіх витрат до каси прийшло 2,100 дол. Цей прибуток належить завдячувати жертвенній праці всіх членів комітету, а також тої комісії, яку він очолював у Конвенційному комітеті; не менша заслуга: тут також строга ощадність Управи Округи.

Василь Папіж зложив доволі широкий письмовий звіт із свої праці. Він же пресовий референт Округи, а також голова Комісії публікацій у Конвенційному комітеті. Про роботу Окружного Комітету писав часто до „Свободи" та „Дітройських новин". Окремих зусиль вимагали інформації та реклями всіх дій та імпрез, що їх улаштовував Окружний Комітет. Немало труду вимагали підготова 31-шої Конвенції УНС. Збірка матеріялів, оформлення статтей та зредаґування „Конвенційної Книги" були не тільки його зусиллям, але цілої комісії. І тільки завдяки гармонійній співпраці Марти і Михайла Віхореків, мґра Володимира Барана, Фалини Кульчицької, Р. Лазарчука, Д. Федорка, Стефанії Федик, Ольги Уляни Марущак, Ірини Прийми завдання вдалося виконати успішно.

Цікавий звіт зложила Ольга Уляна Марущак, голова Контрольної комісії. Контрольна комісія перевірила не тільки фінансове але усе діловодство Управи на протязі каденції, а теж стежила за всіма ділянками праці Округи, зокрема Конвенційного комітету. Взірцево ведене фінансове діловодство касира Я. Базюка заслуговує на високе признання. Не менш дбайливо виконав свою працю фінансовий референт концерту хору „Журавлі" Йосиф Постоловський, який з головою того комітету Володимиром Дигдалою вив'язалися бездоганно.

Говорячи про Конвенцію, дуже миле враження делеґатів та гостей викликала оформлена справді помистецьки виставка народної творчости: вишивки, тканини, кереміки, писанки, зокрема мініятурних зразків української народної та історичної ноші зображеної на ляльках-моделях, що все те зорганізували пані з 81-го відділу СУА під керівництвом Олени Папіж. Також виставка образотворчого мистецтва, скульптури та видань УНС, що її зорганізували Ліда Колодчин, Ярема Козак та Роман Дацко. На особливе признання заслуговують інж. Ігор Козак за конвенційний концерт, мґр Рома Дигдало за бенкет, а зокрема д-р Олександер Серафин за добре проведену екскурсію. З її звітом цілковито погодилися інші члени комісії, С. Федик і Й. Постоловський.

Слово заступниці головного предсідника УНС пані Г. Пашен було насичене конкретними даними та цифрами. Окружний Комітет в Дітройті, говорила Г. Пашен, є відомий як добре зорганізований та активний як у союзовій так і в загальногромадській праці. Нижчий від пересічного відсотка здобутої квоти нових членів не означає слабої активности в тому напрямі Управи Округи, а винятков економічна ситуація в стейті, а Дітройті зокрема. В загальному членство в УНСоюзі, подібно як в інших братських союзах, в останніх роках не збільшується. Затруднення професійної сили для організування членства УНС є експерементальне. Одначе хочеться вірити, що ситуація поправиться.

Під фінансовим оглядом УНСоюз надальше зростає. Його будівля приносить не тільки задовільні зиски, але являється дуже доброю інвестицією гроша членству. Союзівка просперує добре, але старші будівлі та вимога модернішого устаткування вимагає більшого вкладу гроша ніж прибутки. Майно УНСоюзу постійно зростає. На сьогодні УНС має біля 58 мільйонів майна. З його резерви користають не тільки члени, хочби у формі вищої дивіденди, але ціла низка українських інституцій та високошкільної молоді. Ось на найближчому засіданні Головного Уряду в червні ц.р. буде розподілено на українські суспільні потреби і стипендії біля 200,000 дол.

В дискусії над звітами промовляли цілий ряд учасників. В. Лещук, С. Віхар і Г. Корбяк — злука малочисельних відділів; безпосереднє плачення членських вкладок до УНС; упростити правила приділу стипендій; канцелярії в більших громадах для полагодження різних членських справ. В. Папіж — якщо УНС рекомендує посилити братську діяльність, то на ту ціль повинен приділити відповідні фонди відділам, бо їх у відділі немає. Промовляли також: д-р А. Слюсарчук, Д. Кошильовський, М. Бабій, Д. Басько, П. Залуга та інші. В своїх словах висловлювалися про умовини на Союзівці, слабшу організаційну акцію з боку Екзекутиви УНСоюзу, нові поліси тощо.

В наступній точці нарад на внесок Контрольної комісії уступаючій Управі уділено абсолюторію.

Згодом голова Номінаційної комісії О. Марущак запропонувала зборам раніше узгіднений з усіма кандидатами склад нової Управи: Р. Татарський — голова, д-р О. Серафин — екзекутивний заступник, д-р А. Слюсарчук — заступник, Р. Лазарчук — секретар, С. Віхар — англомовний секретар та зовнішні зв'язки, Я. Базюк — касир, П. Залуга — організаційні справи, мґр Р. Дигдало і Зенон Василькевич — імпрезові справи, В. Папіж — пресовий референт, Д. Кошильовський і Г. Корбяк — члени окремих референтур; Контрольна комісія: О. Марущак, С. Федик і Й. Постоловський. Загальним голосуванням запропонований склад Управи прийнято.

У точці „внески і запити" потверджено прийняту на попередніх Загальних зборах постанову про відокремлення канадських (4) відділів від Округи Дітройт, на що є оправдані причини.

Відносно пляну праці на біжучу канденцію рішено, щоб окремі референти предложили свої пропозиції на найближчому засіданні нововибраної Управи і на цій основі буде намічений плян праці на час каденції.

Перебіг нарад був наскрізь діловим. Одначе весь час відчувалося відсутність голови Р. Татарського, що був справді душею Округи в останніх кількох роках. Склад нової Управи дає багато надій, що в біжучій каденції Окружний Комітет буде втішатися ще більшими успіхами, ніж досі.

Після ділових нарад учасники зборів ще довго гуторили при перекусці що її приготовили: Зірка Слюсарчук, Галина Татарська, Р. Дигдало, Марта Василькевич, Анна Кошильовська, Марта Постоловська, О. Папіж, а теж Я. Базюк і Й. Постоловський. Ці особи підготовили не тільки це прийняття, але усі інші на протязі каденції, звичайно організовані О. Марущак та С. Федик.

(У „Свободі" з 8-го квітня, ч. 66, в організаційному звіті з фотами, поміщено помилково над підписом Р. Татарський знимку В. Гавриляка. За помилку Організаційний Відділ перепрошує.)

Тріюмф...

(Закінчення зі ст. 2)

Ю) наспівав це на платівках. Інтерпретація Плішки цієї трудної ролі була не менше переконлива. Тут був найбільш жалюгідно патетичний цар. Кожний порух був всеціло вірогідний, верщинний в останньому прощанні зі сином, яке в моєму досвідченні, не було ніколи більше хвилюючо пережите. Це було величне представлення.

Від себе я сказав би ще, що скільки Борисів у Мет опері від 1949 року я не слухав би, Борис Плішка був найкращою і найдосконалішою креацією співака-актора. Бо в наступному виступі, 21-го березня, похвальні оплески й ентузіязм публіки були навіть ще потужніші як першого вечора.

В обличчі такого успіху не могла бути і критика в газеті „Ню Йорк Таймс" відємною. Вона була дуже додатня, як для співочого так і для акторського креування Плішки. Зате була вона зовсім спізнено надрукована, бо аж у понеділок, 23-го березня, коли люди найменше цю газету читають.

Крім Плішки виступив у цих представленнях „Бориса Годунова" ще й інший, відомий нам уже з минулого року, український бас зі Словаччини (він співає у Словацькій опері), Сергій Копчак. Він проспівав ролю Пімена з помітним успіхом. Коли Плішка співав Пімена Копчак виконував ролю монаха Варлаама. Був ще й третій український співак у цих представленнях, а саме бас Андрій Добрянський. Хоч його роля офіцера Нікітича була епізодична тільки, він залишив по собі додатнє враження.

Ролю Ґріґорія чи фальшивого Дімітрія виконував яскравий тенор Владімір Попов, ролю польської княжни Марини, румунське меццо-сопрано Клеопатра Чюрка. Хори були далеко кращі, як оркестра, що була часом заголосна. Диригував молодий диригент, що дістав признання, Джеймс Конлон.

На закінчення не можна не закарбувати ще одного світового вирізнення П. Плішки. Новий директор опери „Ля Скаля" в Міляно диригент Рікардо Муті, який у мистецтві диригентури конкурує тільки з славнозвісним Г. фон Караяном, награв щойно свою низку репрезентативних, люксусово виданих платівок із ансамблем „Ля Скалі", опери Верді „Сила долі" („Ля форца дель дестіно"). Він вибрав солістів із таких найкращих співаків світу, як Плясідо Домінго, сопрано Мірелля Френі і Бас Павло Плішка. Це справді виїмкове вирізнення, особлива честь та признання для нашого великого співака.

1000-ліття...

(Закінчення зі ст. 2)

гармонійну цілість. Щоб сповнити наше призначення мусимо знати добре нашу спадщину, історію і то не лиш історичні факти: дати панування володарів, чи дати битв, а пізнати чим жили, що думали наші предки, які були їх осяги й успіхи, які помилки й невдачі. Для того власне має служити Гарвардський Проєкт. Він має перевидати наше письменство від самих початків, щоб, вчитуючись в це, ми відкрили й пізнали власну душу, здобули власний розум, власні ідеї. Бо це святі слова Шевченка: „Якби ви вчились так, як треба, то й мудрість би була своя".

На Конференції...

(Закінчення зі стор. 1)

цій із рапорту Королівської комісії Б-Б з 1967 року. Крім „офіційних мов" — англійської та французької, конституція Канади повинна визнати „обласні" між ними „ескімо-індійські" з окремими привілеями (стор. 158 „меншинного рапорту" проф. Рудницького з 1967 року). До таких мов належить і українська мова на заході Канади й вона, як „обласна", повинна мати конституційне забезпечення. Концепція проф. Рудницького знайшла свій відгук серед присутніх. На його думку майбутні федерально-провінційні конференції в Канаді повинні включати в свою програму теж і справу „обласних" мов Канади.

Шевченківський День у Трою

Заходам Українського Громадського Комітету побудови пам'ятника Т. Шевченкові у Трою відбулося в неділю, 15-го березня ц.р., урочисте посвячення площі ім. Т. Шевченка, де в 1988 році має бути побудований пам'ятник Т. Шевченкові.

Після відспівання американського гимну Христина Колодій-Чеслі мала вступне слово англійською мовою, а Д. Хорват українською. Посвячення площі довершили о. В. Пашко, о. І. Куліш і о. О. Кенезь, співслужили о. митрат В. Андрушків і о. декан Т. Гуманицький. Співав церковний хор під керівництвом А. Базар. Священики посипали на площу землю з могили Т. Шевченка в Каневі. Член Міської ради Джан Беррі повідомив про резолюцію у справі площі й пам'ятника, посадник Трою, Роберт Конвей, сказав, що дух Т. Шевченка є з нами сьогодні, директор адміністрації Ст. Дворський підкреслив, що Трой вшановує сьогодні Т. Шевченка та українців, які мають чим гордитися.

Хор проспівав „Заповіт" Т. Шевченка, студентка Леся Боднар прочитала переклад „Заповіту" англійською мовою. Представники Міської Ради перші зрушили землю на посвяченій площі. Вкінці голова комітету В. Боднар подякував усім, а Христина Колодій-Чеслі запросила присутніх на прийняття і на концерт до Українського Дому.

Понад 500 українців і американців взяло участь не тільки з Трою, але і з Вотервліту, Ковгозу, Олбані, Амстердаму, Скенектади, Пітсфілду, Ютики, Кергонксону. Прибув також новий директор Союзівки Володимир Гайдар.

Після прийняття в Українському Домі, що його приготовили сестрицтва обох наших церков у Трою, о. В. Пашко, о. І. Куліш і о. О. Кенезь відправили соборну панахиду за спокій душі Т. Шевченка. Потім відбувся традиційний концерт у пам'ять Т. Шевченка, що започаткували наші поселенці ще в 1898 році. Вступне слово сказала Христина Колодій-Чеслі, Д. Хорват прочитав привіт від д-ра Я. Падоха, президента НТШ, і від мґра Я. Гайваса від Головної Управи УККА Хор проспівав „Встає хмара", а пізніше „Думи мої" та „Реве та стогне". Лариса Коргун продеклямувала „Дитячий привіт Тарасові". Діти школи при церкві св. Миколая проспівали „Світе тихий", М. Задерій виголосив поему „Мені тринадцятий минало". Діти школи українознавства у Вотервліті (перша кляса) продеклямували поему „Тарасова ніч", (грав на бандурі Івась Філь) і проспівали „Встає хмара". О. В. Пашко у промові підкреслив, що Тарас Шевченко — це символ любови до рідного народу, що його дух істини переможе всяку неправду. Тенор М. Вокер проспівав „Думи мої єдинії" під фортепіяновий супровід Галі Коргун. О. Ол. Кенезь англійською мовою зясував головні ідеї Т. Шевченка. Потім виступали з деклямаціями творів Т. Шевченка діти школи українознавства з 2-ої, 4-ої і 5-ої кляс. Д. Хорват прочитав привіти від 213-го Відділу „Провидіння" і від Комітету 1000-ліття християнства в Україні з Амстердаму. Вкінці о. В. Пашко подякував виконавцям програми та гостям і закликав складати пожертви на пам'ятник. Зібрано понад 2,000 дол.

Американська преса помістила прихильні повідомлення про цю акцію. „Реджістер Стар" з Гадсону помістив гарну інформацію на підставі інтерв'ю з о. І. Кулішем. „Таймс Рекорд", Трой, помістив знімку з посвячення площі та прихильний репортаж Тома Пірсона „Українська спільнота у Трою вшанувала дух Шевченка".

І. Д.

НЕ „ІДЕЙНЕ", А „ІДЕАЛЬНЕ"

У статті Т. Терена-Юськова п.н. „Поява дальших двох платівок концертів Бортнянського" („Свобода" ч. 63 за п'ятницю, 3-го квітня ц.р.) в першому параграфі другої колонки слід читати: „Проте воно зовсім самозрозуміло, що ідеальне наспівання....". Знову ж останнє речення цього ж параграфу має звучати так: „А покищо хор Музікус Бортнянський з М. Максимовим репрезентуватиме зовсім гарно і успішно концерти нашого композитора не тільки в українському, але й в чужинному середовищі". — Ред.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — Нюарк Портуґіз С.К. 5:3 (3:3)

Згідно з розкладом ігор за чашу ЗСА, в неділю, 8-го березня ц.р., відбулися півфінальні змагання стейту Ню Джерзі, до яких дійшли: „Нюарк Бенфіка" (Португальсько-Американська Ліга), Юніон Кванті (Космополітальна Ліга Ню Йорк-Ню Джерзі), Нюарк Портуґіз С. К. (Супер дивізія Ню Йорк-Ню Джерзі) і УСВТ „Ч. Січ" (Ґарден Стейт Ліга). Зустріч Нюарк „Бенфіка"-Юніон Кавнті закінчилася перемогою португальців 2:0. Цікаво, жваво і досить емоційно пройшли змагання давніх „сусідів — нюаркських портуґізів з дружиною „Ч. Січі". Численним цим разом глядачам прийшлося на протязі 140 хвилин несподівано пережити багато цікавих моментів і бути свідками 14 ґолів, що їх здобули в цій зустрічі обидві дружини. Як показує вислід, перемогу здобули українські футболісти, які тепер у фіналі Ню Джерзі зустрінуть іншу сильну португальську дружину „Бенфіку".

Першою конто ґолів здобула „Ч. Січ", коли в 14-ій хвилині Апостато з гарної акції Андрія Бакуна післав м'яч у сітку воріт господарів. Акції мінялися блискавично і в 23-ій хвилині португальці вирівняли 1:1. В 35-ій хвилині „січовики" вдруге здобули ведення, цим разом чудовим „екзекутором" виявися правий криловий Фонг. Дві хвилини пізніше Апозато здобув чергового ґоля, на жаль, суддя помилково його не признав, вказуючи на „оф сайд".

Ще перед перервою португальці вдруге вирівняли 2:2. Після перерви обидві дружини продовжували швидку, завзяту й цікаву гру. На жаль, суддя допускав чергові помилки, якими чомусь кривдив українських футболістів. У 61-ій хвилині при нормальному дотику в боротьбі за м'яч „Ч. Січі" Апозата з оборонцем португальців суддя гарячково показав червону картку і уснув з гри нашого змагуна. Не зважаючи на брак цього змагуна „січовики" продовжували офензивні акції і створили кілька критичних ситуацій біля воріт суперників. Одначе в 71-ій хвилнині португальці здобули ведення 3:2. В кінцевій фазі тієї зустрічі наш напад провів чергову контратаку, в якій оборонець підкосив нашого змагуна і суддя цим разом призначив карний стріл, з якого Сабрій вирівняв вислід 3:3. Коли і в 30-хвилинній догривці вислід не змінився, згідно з привилом гри за чашу суддя зарядив серію карних стрілів, в яких „січовики" були кращими і здобули перемогу.

Склад „Ч. Січі": Хамуляк, Ромійо, Сабрій, Павлюс, Торій, Брієнза, Апостато, А. Бакун, Чижович, Фонг, Каміка, Б. Бакун. Провідник Володимир Бакун.

(от)

УСК Ню Йорк-Мангеттен „Кікерс" 3:2

Цими першенськими змаганнями II-ої дивізії Космополітальної Ліґи, що відбулися в неділю, 8-го березня ц.р., перша дружина УСК успішно розпочала весняну рунду футбольного сезону. До цих змагань наша дружина виступила з кількома новими змагунами, серед яких на особливе відзначення заслужив новоприбулий з Польщі Песляк, що виявився ефективним уже в цій першій для нього грі.

Уже в першій половині наша дружина вела 2:0, що його здобули Лара з подачі Песляка і Караско з акції Коваленка-Альвеса. Після перерви суперники активізували свої контратаки і зуміли вирівняти 2:2. В 75-ій хвилині Нава з подачі Жовтого-Лара здобув переможного ґоля.

Склад УСК: Шавєр, Нюгоф, Дасільва, Лідараба, Песляк, Альвес, Жовтий, Лара Коваленко, Нава, Ґевара, Франко, Севарій. Провідник Стефан Коваленко.

С.К.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Київ „Динамо" — Букарешт „Стяуа" 0:1

Були це змагання за т. зв. „Супер чашу" Европи, в яких цим разом кияни зазнали мінімальної поразки 0:1 і тим самим втратили нагоду бути вдруге в своїй історії, власником тієї престижевої чаші. Ця зустріч відбулася 24-го лютого ц.р. в Монако на стадіоні „Люї II" при участі 12,000 глядачів. Згідно із спортовими оглядачами газети „Ніцмаген" кияни сподобалися в грі і мали виграти, але цим разом не дописали Заварів, який в 60-ій хвилині перестрілив ворота, а пізніше ще кращу нагоду прогавив Блохін.

Склад київської дружини: Чанов, Бєланів, Михайличенко, Балтача, Кузнецов, Дем'яненко, Рац, Яковенко, Баль, Заварів, Євтушенко, Блохін.

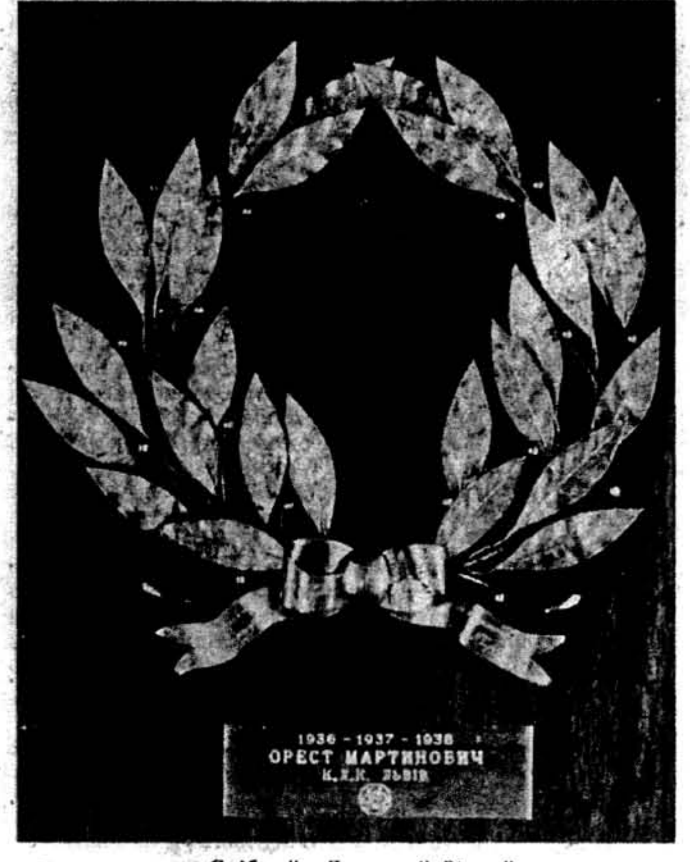
Склад „Стяуа": Стингачу, Йован, Борбулеску, Бумбеску, Стойка, Белодедіч, Лекетуш, Можеру, Белан, Піцурка, Гаджі, Балінт, Белені. Суддював Л. Аньолін (Італія).

(от)

Вшанували колишнього спортовця інж. О. Мартиновича

(Слово інж. Яра Гладкого на балю інженерів у Філядельфії 24-го січня)

Згідно з традицією, що нам залишило Т-во українських студентів Львівської політехніки „Основа", Т-во Українських Інженерів у діяспорі цікавиться розвоєм українського фізичного виховання та участю в ньому своїх членів. У рамках того зацікавлення маю приємність представити вам і привітати нашого колеґу інж. Ореста Мартиновича та його дружину пані Меліту, визначного спортсмена в Західній Україні в 1930-1939 роках. Зокрема, це привітання є у 50-річчя його небуденних спортових осягів. В тому часі Т-во „Основа", як одне із рушійних сил з розвою українського фізичного виховання, започаткувало змагання у п'ятизмагу за мистецтво українського студента, фундуючи перехідну нагороду „Срібну чашу" для переможця студента в цій конкуренції. Три наші краєві господарські установи: Ревізійний Союз Українських Кооператив, Центросоюз і Народна Торгівля уфундували срібний „Лавровий Вінок", як перехідну нагороду у п'ятизмагу під час Запорізьких Ігрищ, з пізніше Краєвих Легкоатлетичних Мистецтв. До програми п'ятизмагу з вимогами міжнародних Олімпійських Ігрищ входили такі конкуренції: скок в далечінь, мет ратищем, біг 200 м, мет диском і біг 1,500 м. Обидві повищі нагороди були перехідні з тим, що змагун, який здобув нагороду три рази за порядком, або чотири рази з перервою, одержував її на власність. Між 1926 і 1935 роками багато наших спортсменів змагалися за ці нагороди, але ніхто з них не здобув її на власність. Щойно в 1936 році здобув ці нагороди наш колега, тоді ще студент Львівської політехніки, член Т-ва „Основа" Орест Мартинович. Вдруге він здобув їх у 1937 році і втрете, вже на власність, у 1938 році. Це велике досягнення не було тільки його приватним успіхом, але взором до наслідування в українському фізичному русі. В 1939 році почалася Друга світова війна. Сумна доля спіткала „Срібну чашу", бо вона перетопилася у вогні в часі бойових дій на Лемківщині. Але „Лавровий Вінок" в сріблі перебув щасливо всі негоди воєнних часів і є тут на залі для оглянення.

Срібний „Лавровий Вінок".

Колезі інж. Орестові Мартиновичеві складаю у 50-річчя щирі поздоровлення за його гарні і небуденні спортові осяги і подяку за доступність оглядати цей гарний спортовий трофей, що наблизить наші думки до тих гарних часів, як це було колись у Львові на площі Сокола Батька.

Яро Гладкий